

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XII. Videte, quomodo cautè ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Eph. 5. v. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

diaboli filij: vocantur *Filij Gehenne*,
Facitis eum filium Gehenne duplo quam
vos. Matt. 24. v. 15. Id quod aliud
 non significat, nisi ipsos quoque desti-

nari, ut illâ hereditate fruatur
 gaudet illorum Patet
 in abyſſo.
 * * *

XII.

*Videte, quomodo cautè ambuletis, non quasi insipientes, sed ut
 res, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Eph. 5.*

1. **C**onsidera dies præsentis vitæ donatos nobis à DEO ad finem maximi momenti, nempe ad tractandum summum æternæ nostræ salutis negotium. Sed ideo negari non potest, etiam ad negotium tam grave ut plurimum illos nobis malè subservire. Sunt enim pauci, instabiles, incerti, & ex his ipsis paucis oportet vel invites multum cedere illis necessitatibus, quæ ratione originalis peccati nobis dominantur. Proinde sicut instrumentum, quod non satis aptè servit ad finem, malum dicitur, ita dies nostri dicuntur *dies mali*. Mali dicuntur, quia minimum est, quod illis inest boni, ut usui esse possit ad finem convenientem. *Dies peregrinationis meæ parvi sũt mali.* Gen. 47. v. 9. qui est locus, ad quem hic alludit Apostolus. & tamen hujus minimi, quod in diebus nostris reperitur, boni, quis est, qui summam habeat æstimationem, quam habere par esset? Multi id perdunt in rebus iniquis, plurimi in inutilibus, rari sunt, qui integrè impendant fini, ad quem datum est. Et ideo vide, quid hic velit Apostolus. vult ut in pretio tempus ha-

beas, impendendo totum, quomodo
 tes, in bonum. Examina te
 & expende non nihil, an non per
 lud soleas perdere.

2. Considera, quomodo præsumptum Apostolus habeat, te saltem didisse jam multum de præteritis, plerique solent: ideo peccat, ut remas. *redimentes tempus.* et hunc præsumptum est, quomodo redimes te pensando in illo exiguo, quod habet est, omnia damna, quæ incidunt multo, quod est perditum: augere solitudinem, perfectius operando multiplicando preces, dupliciter consuetum penitentia: rigorosius participaverunt *vigiliis oculi mei.* Ps. 134. v. 5. sic illi faciunt viatores, qui sese cunctari in via plures perdunt horas diurni itineris. Eas accelerant accelerando gressum: ut colæ, ita opifices, ita omnes, qui quod fecerunt dispendium ob temporis jacturam, tanto amplius dispendium redimendo laborant. & tamen ergo quid ages, qui fecisti tantum oculos tantisper demitte ad

Et tibi quare, quid faceret damnatus, si revelli huc posset, & reddere sibi tempus elapsum? an credis dictum, se velle vacare somno, uti tu facis, jocis, confabulationibus, factis nugis? in id verò quantum esse laboraturum sponderet, ut multum restauraret in modico. Quid agis ego, quod vitæ tuæ rationes hinc hinc non expendas? an minus fortitudo obstringeris, quòd pro eo, ut in inferno te extrahat, quem culpis tuis merebatur, in illum incidere non permisisset? Itaque redime tempus, tantoque magis, quia plurimumque culpe id perdidisti, sprevisisti, dissiplasti magis, aut saltem à prædonibus non custodisti, hoc est ab ijs, qui pro nullo, illo te spoliaverunt.

4. Considera redemptionem non esse solam rerum perditarum, sed eam quoque, qua sunt in perditionis periculo. ita qui pecuniã vitam à latronibus recuperat, quam jam jam tollere ferro parant, eam redimere dicuntur. Et hoc quoque Apóstolus præcipit, cum vult tempus redimi: redimatur tempus. vult, ut à prædonibus tantè custodias, & ut recuperes. an scies omnes, qui tibi suffurantur tempus, prope dici posse illud prædari? quantum temporis, tantum etiam vitæ subtrahunt, non temporalis duntaxat, sed æternæ. Hic oculos ex inferis ad vitam atolle, & tibi quare, quomodo beatorum quilibet tempus illud impenderet, quod tu non curas, quia vane, neminem cognoscit, quantum gloriæ, quantum magnitudinis, & gaudij

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

addere sibi potuisset vel unico momento etiam brevi. Si luctus in Paradiso locum haberet, hæc unica foret porta, qua intraret infelix, non superesse tempus merendi. Et tu tempus istud cum habeas tam pretiosum, effluere tibi sinis? In statu versaris, quem ipsum cæli tibi invidetur, quia versaris in statu merendi. *Dum tempus habemus, operemur bonum.* Gal. 6. v. 10. ne finas ergo à quoquam tempus tibi eripi. *Conserua tempus.* Eccl. 4. v. 23. tantò amplius, quòd, si perdas, geminum incurras malum, lucri cessantis, & damni emergentis. Lucrum cessans est ille fructus, quem poteras acquirere in cælo bono usu temporis præsentis, & non aquiris. Damnum emergens est poena, quam incurris ob exiguam curam credite tibi sortis. *Vocavit adversum me tempus.* Thir. 1. v. 15.

4. Considera, qui sunt isti prædones, à quibus deinceps redimere tempus debes, ne id perdas. Sant illi ipsi, qui jam toties idem tibi ante rapuerunt: sunt homines, inter quos vivis. isti in duas classes univertim dividuntur. quidam sunt amici: alij inimici. primi sepe tibi eripere tempus nituntur invitando ad relaxationes inutilis. tu verò redime quocunque impendio, etiam permisa incivilitatis notã. Secundi auferre illud tibi volunt te persequendo, movendo lites, turbando, infestando, quasi vi compulluri, ut multum temporis perdas in tui defensionem; & ab his quoque id redime, quamvis cum notabili honoris

000 aut

aut facultatum jacturâ. *Perde aliquid*, ut crebrò dicere solebat Augustinus, *perde aliquid, ut redimus tempus, quo vacas DEO.* hom. 10. inter 50. hoc est redimere tempus. & ò quàm sapienter agit, quisquis sic agit! sed pauci intelligunt. Plerique quodvis aliud temporale bonum magis æstimant, quàm ipsum tempus: & tamen hoc pretiosius est quovis alio temporali bono: quia ab homine sanæ mentis sine quovis alio emi denique bonum æternum potest, sine tempore non potest.

5. Considera, quemadmodum, ne sit necesse magno sumptu redimere vitam, solerter caves incidere in manus prædonum, ita agere oportere, ne redimendum sit tempus. Unde primò dicit Apostolus: *Videte, quomodo caute ambuletis.* quia hoc est primum, quod facere convenit, nempe caute incedere, ut te ab illis custodias, qui furari tibi tempus volunt: quando deinde te custodire non potes, illud recuperare, quanquam non solùm dicit: *Videte, ut caute ambuletis*, sed dicit: *quomodo.* quia excogitare oportet etiam modos aptiores declinandi offensas, ita faciunt sapientes, ubi stulti se sponte ingerunt manibus prædonum, quæ causa est, cur, cum dixisset Apostolus: *Videte, quomodo caute ambuletis*, mox subjungat, *non quasi insipientes, sed ut sapientes.* Insipientes sunt, qui nec quidem cognoscunt

præsens malum. *Vir insipiens non cognoscet.* Pl. 91. v. 7. Sapientes enim qui etiam prævident futurum, & lud evitant. *Sapienter timet, & declinat à malo.* Prov. 14. v. 16. & ceteris omnino te quoque esse convenit providendo occasiones, quarum malis possunt occurrere perdendi tempus, & eas dextrè declinando, ne spectes hac re, quæ majoris est momenti, quæ credi possit, ne spectes, quid veniat: quia *stultorum insipientis est numerus.* Et tales sunt, qui non estimant tempus, viventes otiosi, & stulti, vel ut melius dicam, *stultissimi.* *Qui sectatur otium, stultissimus est.* Prov. 12. v. 11. Id potius spectas, si fecisse optabis in mortis articulo, quantum tunc gaudij tempus esse bene impensum! quantum verò in ætûs acerbi, quod ita impensum non fuit! sed cui bono? redimere non licebit. *Tempus non erit empta.* Ap. 10. v. 6. nam si ipsi dies vite nostræ malè nobis serviunt ad agenda, ne, uti par esset, qui idcirco dicitur *li dicuntur: dies ille mortis horæ nobis nil poterit, qui idcirco temporis vocatur quàm dies.* *Perit enim quando nemo potest operari.* Jo. 9. v. 4. que hoc est, quod intendit Apostolus, cum dicit: *Videte, quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.*

* * *